

ПРИЧАЊЕ (Примери практичног рада)

Причање на основу датог краја

Науцио си да причаш причу на основу датог почетка. Неко ти започне причу а ти је сам завршиш. То је, можда лакше него да напишеш причу на основу датог краја. Замисли да је једном постојала прича и да је папир на ком је била записана изгорео у неком пожару. Неким случајем остао је само крај приче. Ти си прочитао крај те приче и покушао си да на основу њега напишеш исту причу.

Да ли је то могуће?

Није могуће написати исту причу, али је можда могуће написати сличну или часк и бољу причу.

Да би написао причу на основу датог краја, мораш размишљати о следећем:

- Како на основу краја да измислиш догађаје који су му претходили;
- Како да се од краја приче вратиш на почетак;
- Како да будеш маштовитији;
- Како да будеш опигиналнији;
- Како да се крај добро уклапа у део приче који мораш да измислиш;
- Како да измислиш ликове, њихов изглед и понашање;
- Како све то да испричаш лакше и занимљивије.

Напиши причу на основу следећег краја.

Вратили су се у луку исцрпљени, потамнели од сунца и с видим траговима патње на лицу. Били су и гладни и жедни. Народ их је гледао чудним осећањем сажалења и страха како се немоћно вуку и разилазе својим кућама.

Причање на основу датог почетка

Састави причу да основу датог почетка. Од тебе зависи каква ће прича бити у целини. Мораш бити маштовити и оригиналан. Изврши следеће припреме за писање приче:

1. Заједничка анализа датог почетка
2. Самостално одређивање места догађаја
3. Самостално одређивање времена догађаја
4. Замишљени ток догађаја
5. Самостално прављење плана причања
6. Усмено причање
7. Писмено причање

Настави започету причу.

Догодило се на мору

Тог сунчаног поподнева нашао сам се са друговима на морској обали. Сунце је пекло свом снагом. Било је неиздрживо. Људи су седели испод густе крошње дрвета и разговарали. Ушли смо у празан чамац и отпловили према пучини...

Причање на основу датих речи

Ловачка прича

Испричаћеш нам једну причу на основу датих речи. Те речи ће бити само подстицај да сам одредиш шта се све даље догађало, ко је у њој учествовао и како се завршило. Настој да прича буде занимљива и богата догађајима, да у њој има узбудљивих тренутака и да је маштовита.

Размисли о следећем пре него што почнеш да причаш причу.

1. Заједничка анализа датих речи
2. Могући догађаји на које те подстичу речи
3. Заједнички рад на обликовању догађаја
4. Проналажење различитих токова догађаја
5. Различити начини решавања приче
6. Самостално замишљање догађаја
7. Самостална израда плана
8. Писмено причање

Ево датих речи: ловац, пас, дечак, шума, планинско језеро, чудо.

Причање после слушања музике

У току овог причања музика ће ти послужити само као подстицај за маштање. Слушање одређене музике најпре ће у теби изазвати одређени доживљај онога што слушаш.

Не очекуј да ће ти слушање сугерисати одређену причу. Музика ће у теби да изазове одређено расположење за причу. Од тог расположења зависи каква ће бити прича.

Причање после слушања музике узводи се на следећи начин:

- Слушај пажљиво одређену музику (по препоруци наставника или по свом избору);
- Покушај у току слушања музике да размишљаш о томе на шта те та музика подсећа;
- Размишљај о томе каква расположења музика изазива у теби;
- Музика ће да подстиче твоју машту;
- Уобличавај у својој машти одређене слике, предмете, појаве и ситуације;
- Покушај да запамтиш што више у машти створених слика;

- Када одслушаш музику, присети се свега о чему си маштао и размишљао док си слушао музику;
- Оживи поново у својој машти тонове и слике;
- Определи се за тему о којој те музика подстакла да размишљаш и машташ;
- Почни да причаш усмено или писмено следећи основни доживљај музике;

Причање доживљаја

Један мој доживљај

Одабери један доживљај из свој живота који је на тебе оставио најснажнији утисак. Припреми се за причање доживљаја. Не заборави да свако причање доживљаја захтева од тебе да добро испричаш доживљено и да што лепше изразиш своја осећања.

Пре него што почнеш да причаш, размисли о следећем.

1. Самостални избор теме за причање
2. Однос догађаја и дубине његове доживљености
3. Одређивање основног осећања (ведро, весело, тужно, суморно)
4. Одређивање основне поруке
5. Одређивање почетка
6. Развијање тока догађаја
7. Тренуци најачег узбуђења
8. Самостална израда плана причања
9. Усмено причање
10. Писмено причање

ЛИТЕРАТУРА

Милатовић, В. (2011). *Методика наставе српског језика и књижевности у разредној настави*, Београд: Учитељски факултет.

Николић, М. (2004). *Методика наставе српскога језика и књижевности*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства